

Project Ervarings Cijfers Limburg (PECAL)

Willemien Runia¹, Leendert molendijk¹ en Frans Rouwette²

¹ PPO-AGV

² DLV

In zuidoost Nederland vormen aaltjes een probleem in de akkerbouw en vollegrondsgroenteteelt op zandgrond. Het gaat om een ingewikkelde problematiek vanwege de aanwezigheid van een scala aan aaltjessoorten. De voor deze gewassen meest schadelijke soorten zijn *Meloidogyne chitwoodi*, *M. fallax*, *M. hapla*, *Pratylenchus penetrans* en trichodoriden. Deze aaltjes kunnen leiden tot lagere gewasopbrengsten en afgekeurde partijen. Telers en industrie doen zo veel mogelijk om schade te voorkomen. Zo worden op besmette percelen bewust gewassen geteeld om de aaltjesdruk te verminderen. Daarnaast worden percelen regelmatig bemonsterd om inzicht te hebben in de aaltjessituatie. Additioneel worden soms granulaten toegepast om schade te verminderen of natte grondontsmetting om aaltjes te doden. Het gebruik van deze middelen vormt een belasting voor het milieu en leidt tot extra kosten voor ondernemers.

Op zestien bedrijven met zandgrond is informatie verzameld over aaltjes en aaltjesschade. Voorop stond het in kaart brengen van de doelmatigheid van de aaltjesbeheersingsstrategie op de besmette bedrijven en waar mogelijk suggesties te doen voor verbetering. In totaal zijn 183 grondanalyses verkregen van 79 percelen van deze bedrijven. *M. chitwoodi*, soms in combinatie met *M. fallax*, is het meest voorkomende aaltje. Daarnaast komen trichodoriden en *P. penetrans* veelvuldig voor.

Bemonstering grond

Monsterkosten plegen een (te) zware aanslag op het financiële rendement van bedrijven. Om analysekosten te beperken worden te grote oppervlaktes bemonsterd. Daardoor worden de aanwezige schadelijke aaltjes niet altijd aangetoond, waardoor soms een onjuiste gewaskeuze wordt gemaakt.

Gewasschade

De meeste schade is vastgesteld aan het gewas aardappel en incidenteel bij plantuien, schorseneer en zaaiprei door *M. chitwoodi*. Daar-

naast veroorzaken ook andere aaltjes (trichodoriden in suikerbiet en *P. penetrans* in peen) schade.

Vruchtwisseling

Door een juiste rotatie met voldoende gewassen die geen waardplant zijn voor de schadelijke aaltjes kan veel schade worden voorkómen. Rotaties van gewassen zijn meestal gebaseerd op het beheersen van *M. chitwoodi* en/of *M. fallax*. Daarbij staan de gewassen aardappel, waspeen en schorseneer centraal vanwege hun schadegevoeligheid voor deze aaltjes. Deze gewassen worden afgewisseld met slechte waardplanten voor beide aaltjes of met minder schadegevoelige gewassen.

Granulaten en natte grondontsmetting

Op 21 van de 79 percelen is een granulaat toegepast en op 13 percelen is een natte grondontsmetting met Monam uitgevoerd. Meestal worden granulaten toegepast op *M. chitwoodi*-besmette percelen in de hoop toch een goede aardappelteelt te realiseren. Uit onderzoek is gebleken dat granulaten tot een kleinere vermeerdering van aaltjes kunnen leiden en een opbrengstverhoging of kwaliteitsverbetering kunnen geven. Het verdient vanwege milieuaspecten aanbeveling granulaten alleen in te zetten als er geen andere opties meer zijn.

Uit dit project is gebleken dat de telers uit zuidoost Nederland een voorbeeldfunctie vervullen voor wat het toepassen van het instrument Aaltjes Beheersings Strategie (ABS) betreft. In veel gevallen worden goede keuzes gemaakt voor het beheersen van de aaltjesproblemen. Vanuit het onderzoek zijn, waar nodig, suggesties aangedragen voor optimalisatie van de Aaltjes Beheersings Strategie.

De teelt van groenbemesters om *Pratylenchus penetrans* te bestrijden

Ivonne Elberse¹, Hans Hoek² en Johnny Visser²
Praktijkonderzoek Plant en Omgeving

¹ PPO-Bloembollen, Bomen en Fruit, Postbus 85, 2160 AB, Lisse,
e-mail: ivonne.elberse@wur.nl

² PPO-AGV, Postbus 430, 8200 AK, Lelystad

Een van de belangrijkste aaltjesproblemen in de teelt van houtige gewassen en vaste planten wordt

WERKGROEP